

۲. اجرای طرح‌های جدید آموزشی و علمی

نکته اول: در حوزه مباحث آموزشی و علمی است که بیشتر معطوف به بعضی از طرح‌ها و برنامه‌هایی است که در مسیر اجرا قرار گرفته است. یک داستان اصلاح سطوح عالی با اهمتامی که شورای محترم عالی داشتند و اساتید فراوانی که نقطه نظرانی داشتند، بحمدالله مورد توجه قرار گرفت و بازنگری‌های لازم انجام شد. باز هم دریچه شنیدن و اصلاح و تکمیل طرح‌ها از جمله این طرح، به روی همه اساتید گشوده است، از این جهت است که این‌جا تأکید می‌کنم: همان‌طور که معاون محترم آموزش اشاره کردند، ده‌ها یا صدها استاد نظر دادند و جمع‌بندی شد و بعد چند جلسه شورای عالی به آن اختصاص پیدا کرد. دوستان ما چه در ستاد و چه در قم، جلسات متعددی داشتند و به نقطه‌ای رسید که اعلام شده، تخبیر بین آن سه برنامه مورد تأکید است و باز هم راه برای اصلاح و تکمیل در این برنامه به سایر برنامه‌ها باز است،

نکته دوم: در حوزه فقه معاصر، گام بزرگی برداشته شد. برای تحکیم مباحث جدید در قلب و متن درس‌های آزاد و خارج با هدایت‌ها و ارشادات رهبری معظم و مراجع عظام و به‌فضل الهی، قریب به پنجاه اثر در این زمینه تولید گردید. دروس تمهیدی فقه معاصر اعلام شد و همین‌طور درس‌های خارج، متون جدید و چند برنامه مهم در فقه معاصر؛ اما عرض می‌کنم که فقه معاصر، اختصاص به دفتر فقه معاصر و آنچه در آنجا اعلام می‌شود، نیست و یک حرکت پیشران و پیشگام برای ترویج بررسی مباحث نو و مورد نیاز جامعه و نظام و بر منهیج فقه جواهری و اجتهاد اصیل است. خب کارهایی انجام شده و در حال پیشبرد است؛ اما فقه معاصر و پرداختن به مسائل مستحدثه، از آن حوزه و رسالت همه حوزه هست؛ از این جهت است، ضمن اینکه ما سنت عمیق علمی- فقهی و حوزوی و منهج اجتهادی اصیل خود را باید پاس بداریم و به آن افتخار کنیم، از عالی‌ترین قله‌های تحقیق در دنیا، تحقیقات فقهی و اصولی ماست؛ اما این تحقیقات با حفظ اصول و روش‌ها باید در عصر حاضر، نیاز نظام، جامعه و جهان معاصر را پاسخ دهد و لذا این یک نهضتی است که باید پیش برود. ما از همه اساتیدی که لاقلاً بخشی از درس‌ها و بحث‌ها را به این مقوله اختصاص می‌دهند، تشکر می‌کنیم و منحصر در حرکت آغازننده، نمی‌دانیم؛ البته به‌فضل الهی این حرکت با قدرت و قوت پیش خواهد رفت.

۳. فعالیت دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام و جامعه اسلامی

محور سوم، تحقیقات مورد نیاز نظام است. دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام در دو سال اخیر تشکیل شد و آیین‌نامه‌ها و ضوابط آن در شورای عالی و بخش‌های ذی‌ربط تصویب و حرکت مهمی در حوزه تحویل در ارتباط با نیاز نظام آغاز شد. حوزه ما باید این را بداند که ما اگر نظام اسلامی هم نداشتیم، این پیشرفت و تحولات و تطورات، هزار مسئله و سؤال ایجاد می‌کند که حوزه باید به آن‌ها پاسخ دهد؛ ولی در کنار آن، ما امروز یک نظام بزرگ اسلامی و انقلاب عظیم اسلامی و نیازهای گسترده نظامی و محور مقاومت و انقلاب اسلامی داریم. غیر از مقوله‌هایی که در فقه معاصر دنبال می‌شود، پروژه‌ها و طرح‌های مطالعاتی مورد نیاز نظام را ما باید مدنظر قرار بدهیم. این حرکت هم پایه‌ریزی شده و قریب به پانصد طرح، توسط دبیرخانه حمایت از مطالعات مورد نیاز نظام حمایت می‌شوند. باز هم حرف‌مان این است که این مقوله، پاسخ‌گویی به نیازهای نظام و جامعه، منحصر در این دبیرخانه نیست. بحمدالله نهادهای تحقیقی و پژوهشی، مفصل در این زمینه کار کرده‌اند؛ اما این دفتر هم یک راهبری در مقوله مطالعات مورد نیاز نظام دارد

۴. ایجاد رشته‌های جدید تخصصی در حوزه علمیه

محور چهارم، رشته‌های جدیدی هست که ما ضمن تأکید بر آن قائمه اصلی حوزه، نیازمندیم به اینکه قلمروهای متنوع مورد نیاز را در رشته‌ها مورد توجه قرار بدهیم. این‌ها بارها گفته شده است که درختواره، سرفصل نویسی و برنامه‌های سنگینی در چهار پنج سال گذشته انجام شد. الان هم حدود صد رشته و گرایش حوزوی در قریب شصت مرکز در قم و استان‌ها درحال اجراست -افزایش مناسبی پیدا کرده- و انتظار ما در این رشته‌ها از دوستان‌مان در استان‌ها و در قم این است که عمق و کیفیت را جدی بگیرند. درختواره تدوین آمد، موافقت نمود.

• گزارش از زندگانی آیت‌الله حائری یزدی **مؤسس حوزه علمیه قم**

مرحوم آیت‌الله حائری در سال ۱۲۷۶در مهرچرد یزد دیده به جهان گشود، تحصیلات مقدماتی و سطوح عالیه را در آن سامان از اساتید فن آموخت و سپس برای بهره وافی از نوایع زمان؛ یعنی آیت‌الله شیرازی(م۱۳۱۲)، آیت‌الله سیدمحمد فشارکی(م۱۳۱۵)، آیت‌الله میرزا محمدتقی شیرازی(م۱۳۳۹) به عتبات مشرف شد و بین سال‌های ۱۳۱۶– ۱۲۹۸، در حدود ۱۸سال در سامراء و نجف به تحصیل معارف و فقه اسلامی پرداخت و در رأس دانشمندان و فضایی حوزه‌های علمیه عراق قرار گرفت.

پس از مراجعت از عراق، مدتی در اراک (۱۳۲۴–۱۳۱۶ق.) اقدام به تأسیس حوزه علمیه نمود و مجدداً در سال ۱۳۲۴ق. به عراق مراجعت نمود و قریب ۸ سال در کربلا به تدریس و تربیت طلاب پرداخت و از این جهت به حائری ملقب شده است. سال ۱۳۳۲ به اراک بازگشت و به تدریس پرداخت.

مرحوم حاج شیخ برای زیارت حضرت امام رضا علیه السلام در نوروز ۱۳۴۱، از اراک به قم سفر کرد.

نقل می‌کنند: وقتی مرحوم شیخ وارد قم می‌شوند، دو نفر از علمای قم، یکی به‌نام مرحوم حاج میرزامحمد ارباب که عالم ذی‌نفوذ قم بود و دیگری به‌نام مرحوم آیت‌الله حاج شیخ ابوالقاسم کبیر، به دیدن ایشان می‌روند. وقتی مقام

شده، برنامه‌های اجرایی انجام‌شده و گسترش نسبتاً مناسبی پیدا کرده؛ اما همه ما باید نگران عمق و کیفیت اجرای رشته‌های تخصصی باشیم. از کلام و تفسیر و حدیث تا عرصه‌های جدید، رشته‌ها و حوزه‌های دانشی متعددی پایه‌ریزی شده است و در حال پیشرفت است. اینها چند جهت‌گیری اساسی بود که در حال پیشرفت است و همه این‌ها باید مورد توجه از لحاظ کیفیت و دقت لازم باشد.

۵. راه‌اندازی درس‌های خارج در بیش از ۱۵ استان کشور

محور پنجم، درس‌های خارج است. ما در درس‌های خارج، با مصوباتی که شورای محترم عالی داشت، اولاً در استان‌ها برای اولین‌بار در این سال‌ها، درس‌های خارج بررسی شد و الان قریب به سی استاد در بیش از پانزده استان تدریس فقه و اصول دارند و به‌تدریج، شرکت در آن درس‌ها، مشمول همان ضوابط و امتیازاتی می‌شود که در قم هست. آن‌جا البته با دقت بررسی می‌شود. ما نظرم‌ان را اعمال نمی‌کنیم، در اینکه کسی درس بگوید یا نگوید؛ ولی درسی که بخواهد، مشمول آن قواعد باشد، ارزیابی می‌شود و بحمدالله این جریان شروع شده است. من همین‌جا خطاب به

به موافقت نمی‌کرد.

هنگامی که مدرسه فیضیه را تعمیر می‌کرد و طبقه دومی بر آن افزوده می‌شد، یکی از شاگردان او این شعر را برای او خوانده بود:

خانه از پای بست ویران است

خواجه در بند نقش ایوان است

ایشان با کمال ملاطفت، فرموده بودند: فلائی: فعلاً وظیفه من این است. اگر شما وظیفه دیگری دارید، مخالف نیستم.

• حوزه بابرکت

حوزه علمیه قم یکی از بابرکت‌ترین حوزه‌های شیعی است که در این مدت یکصد سال اخیر توانسته، شخصیت‌های علمی بزرگی را در انواع علوم در دامن حوزه پرورش بدهد که هرکدام از این‌ها علمی از اعلام و آینی از آیات الهی بودند؛ آن هم با آن شرایط سختی که برای ایشان به وجود آورده بودند. تعداد طلاب زمان حاج شیخ، ۹۰۰نفر و هزینه ماهیانه حوزه در آن زمان، ۱۰هزار تومان بود.

مرحوم شیخ در طول ۱۵سال، به تربیت شخصیت‌های علمی فقهی، حدیثی و کلامی پرداخته که نمی‌توان به ذکر اسامی آنان پرداخت. همین قدر کافی است که برخی از تلامذید ایشان، مرجعیت شیعه را بر عهده گرفتند. مانند: مرحوم آیت‌الله محقق داماد، آیت‌الله گلپایگانی، آیت‌الله اراکی و حضرت امام(اعلی‌الله مقامهم).

• حالات مؤسس و آثار علمی او

سخن درباره مؤسس حوزه بسیار فراوان است؛ اما به دو نکته اشاره می‌شود:

۱. ساده‌زیستی: او در زندگی، کاملاً ساده‌زیست بود. لباس و خوراک او در حدّ یک محصل معمولی بود. حضرت امام علیه السلام می‌فرمود: در ایام فاطمیه دوم، ایشان سه

حوزه تأکید می‌کنم.

انتقال به قم هم یک محدودیتی داشت، در ارتباط با اینکه با مراکز تخصصی یا مؤسسات پذیرش بگیرند. این برداشت شد؛ ولی محدودیتی برای انتقال به قم نیست. اصل در فقه و اصول و درس‌های اصلی آن، آزادی حق انتخاب است که باید دوستان‌مان به آن توجه بکنند. برای پایه‌های پنج و شش هم، این اجازه داده شد که اگر در شرح لمعه و اصول، کسانی بخواهند، به درس‌های دیگری غیر از مدرسه‌شان شرکت بکنند، مانعی نباشد. البته این کم‌تر اجرا شده است. در هر صورت سنت‌های آزادی درس و انتخاب درس و مباحثه، عمق علمی و رابطه قوی بین استاد و شاگرد که در سنت‌های حوزه بوده است، مورد تأکید است.

۷. واسپاری اختیارات و وظایف حوزه به مدیران استان‌ها

نکته هفتم، واسپاری به استان‌ها: حرکت واسپاری اختیارات و وظایف به استان‌ها، مراکز و مدارس در حدود بیست یا سی محور آغاز و برخی انجام شده و برخی ادامه دارد که ان‌شاءالله پیش خواهیم رفت و براساس طرح‌ها و اسنادی که تهیه و تصویب شد، ان‌شاءالله گام‌های جدی و اساسی را خواهند برداشت؛ گرچه به کندی آن معترضیم. در برخی از محورها اشکالاتی هست؛ اما عزم و اراده بر پیش بردن کارهای حوزه و پاسخ‌گو شدن حوزه به نیازها و رسیدن به حوزه انقلابی، کنش‌گر، فعال و پاسخگو برای جامعه و نظام و دنیای معاصر هست. این عهد ما با شما و عهد ما با صاحب حوزه‌ها، حضرت ولی‌عصر ارواحنا له الفداء است و ان‌شاءالله خداوند ما را در این مسیر کمک کند.

• سابقه اساتید حوزه در سامانه نجاج ثبت می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی رستم‌نژاد نیز در این مراسم، گفت: سال قبل برنامه جدید درسی ابلاغ و اجرا شد و تعداد زیادی از استادان درباره تغییرات درسی به ما مشاوره دادند و پیشنهادهایی که فراوانی بیشتری داشت، اعمال و ابلاغ شد. البته این تغییرات در کنار برنامه سابق با قید تخبیر، برای طلاب و استادان اعلام شد.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه بیان کرد: با توجه به جایگاه و کرامت استادان گام‌های کوتاهی برداشتیم؛ از جمله طرح تکریم اساتید که امیدواریم، تداوم یابد. حجت‌الاسلام والمسلمین رستم‌نژاد با بیان اینکه صدور احکام تدریس برای مراکز و رشته‌های تخصصی، از دیگر کارهای انجام‌شده است، ادامه داد: تمام مراکز تخصصی که رشته مصوب و در حال اجرا دارند، دروسشان در سامانه نجاج ثبت خواهد شد؛ زیرا گاهی استادی ۲۰ سال تدریس کرده، ولی سابقه آن ثبت نشده که این نقص در حال رفع شدن است. الان است، سوابق ۲۰ سال گذشته از مراکز تخصصی گرفته شود تا در سامانه ثبت شود و وظیفه ماست که سابقه اساتید را حفظ کنیم. معاون آموزش حوزه‌های علمیه، با پرداختن به برخی تسهیلات در ارزیابی اساتید، اظهار کرد: تاکنون استاد مهارتی نداشتیم؛ ولی اخیراً این اتفاق افتاده است و به سطح علمی حوزه کمک خواهد کرد؛ زیرا استادان استان‌ها، می‌توانند از استادان مناطق خودشان ارزیابی داشته باشند. وی خاطرنشان کرد: از دیگر کارهای آموزشی صورت‌گرفته، برپایی دروس خارج شهرستان‌ها و رسمیت‌بخشی به آن است که همچنان ادامه دارد.

شب روضه در مدرسه فیضیه برپا می‌کرد و چون مقید بود، شام را سر شب میل کنند، خادم ایشان همان ظرف کوچک را که مختصر آبگوشت بود، همراه خود می‌آورد و با خادم هم‌غذا می‌شد. او با کودکان آن چنان رفتار می‌کرد، گاهه یک فرد عادی است.

۲. آثار قلمی: از آثار به‌جامانده ایشان، می‌توان به «دُرُالفوائد» و «کتاب الصلوة» اشاره کرد و تقریرهایی از درس ایشان به‌وسیله تالخیص، تحریر یافته است.

مرحوم آیت‌الله‌العظمی بروجردی می‌فرمودند: کتاب صلاة شیخ، در میان معاصرین بی‌نظیر است؛ در عین وجّازت و خلاصه‌گویی، مطالب زیادی را یادآور می‌شد.

۳. توجه به رفاه مردم: از دیگر ویژگی‌های ایشان، می‌توان به مسأله رفاه مردم مانند: تأسیس بیمارستان سهامیه و کمک به سیل قم (سندبندی رودخانه) در سال ۱۳۱۳ اشاره نمود.

وفات او بسیار غم‌انگیز بود؛ زیرا شهر قم بها خواست؛ اما دولت وقت اجازه نداد، پیش از چند ساعت مراسم برگزار شود. مرحوم آیت‌الله حائری برای حفظ حوزه، سه نفر را در نظر گرفت، به نام آیات عظام آیت‌الله سید صدرالدین صدر، آیت‌الله حجت کوه‌کمری و آیت‌الله خوانساری. به آن‌ها فرموده بودند: اگر توانستید، چند صباحی حوزه را حفظ کنید، ان‌شاءالله تا آخر پایدار خواهد بود.

خوشبختانه آقایان ثلاث در این راه فداکاری نمودند؛ حتی در موردی به دستور رضاخان قرار شد، از طلاب امتحان اخذ شود و نمایندگان وی از تهران می‌آمدند. آقایان ثلاث در جلسه امتحان حضور به هم می‌رسانند تا جلوی یک سری غرض‌ورزی‌ها گرفته شود.

آیت‌الله کریمی جهرمی

در دیدار تولیت آستان قدس رضوی تأکید کرد

استفاده از سخنرانان فاضل جهت رشد جنبه‌های اعتقادی زائران

آیت‌الله کریمی جهرمی با تأکید بر بهره‌مندی از اجتماع عظیم زائران در حرم مطهر رضوی، گفت: باید سعی شود، با بهره‌گیری از سخنرانان فاضل و بااخلاق و اجرای برنامه‌های پرمحتوا در جهت رشد اعتقادات و اخلاق مردم به‌خصوص زائران عزیز، از فرصت به‌وجودآمده نهایت استفاده را ببرید.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد مقدس، آیت‌الله کریمی جهرمی در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین مروی، تولیت آستان قدس رضوی، با تقدیر از خدمات صورت‌گرفته در آستان قدس رضوی، از تولیت به‌عنوان شخصیتی دلسوز یاد کرده و بر لزوم استفاده از فرصت ایجادشده در خدمت به آستان مقدّس حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام تأکید نمود.

وی، اقبال مردم از کشورهای مختلف و شهرهای گوناگون ایران به حرم رضوی را معجزه حضرت دانست و افزود: این حرکت عظیم مردم در ایام شهادت حضرت رضا علیه السلام و حتی پس از آن، نشان از تصرف دل‌ها و قلوب مردم توسط آن حضرت است که این امر، وظیفه خادمان این حرم مطهر را سنگین‌تر می‌کند.

آیت‌الله کریمی جهرمی ضمن تأکید بر بهره‌مندی از اجتماع عظیم زائران در حرم مطهر رضوی، گفت: باید سعی شود، با بهره‌گیری از سخنرانان فاضل و بااخلاق و اجرای برنامه‌های پرمحتوا در جهت رشد اعتقادات و اخلاق مردم به‌خصوص زائران عزیز، از فرصت به‌وجودآمده نهایت استفاده را ببرید.

در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین مروی نیز، ضمن خوشامدگویی به آیت‌الله کریمی جهرمی، گزارشی از اقدامات و برنامه‌های انجام‌شده آستان قدس رضوی در سال‌های اخیر ارائه کرد.

📍 پذیرش مرکز تخصصی

تربیت مبلغ شهید مطهری

پذیرش مرکز تخصصی تربیت مبلغ شهید مطهری علیه السلام، در راستای جذب مبلغ و مدرس با رویکرد تربیت مدیر ویژه اساتید، مبلغان و طلاب سراسر کشور آغاز شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، پذیرش مرکز تخصصی تربیت مبلغ شهید مطهری علیه السلام، در راستای جذب مبلغ و مدرس با رویکرد تربیت مدیر ویژه اساتید، مبلغان و طلاب سراسر کشور آغاز شد. عرصه‌های اعزام مبلغ و مدرس این مرکز تخصصی، دانشگاه‌ها، نیروهای مسلح کشور و... می‌باشد و ثبت‌نام اولیه برادران از طریق ارسال عبارت «مبلغ تخصصی + برادر» به سامانه پیامکی ۳۰۰۳۳۲۱۸ یا شناسه برادران: @miqat۴۶ می‌باشد.

ثبت‌نام اولیه خواهران با ارسال عبارت «مبلغ تخصصی + خواهر» به سامانه پیامکی ۳۰۰۳۳۲۱۸ یا شناسه خواهران: @miqat۴۶.kh (ویژه استان قم) است و آخرین مهلت ثبت‌نام تا روز جمعه ۷ مهرماه ۱۴۰۲می‌باشد.

جهت اطلاعات بیشتر، به‌نشانی www.miqat.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۰۲۵-۳۷۴۴۰۷۵ تماس بگیرید.

📍 فراخوان آثار به اولین دوره

جشنواره علمی حدیث پژوهان جوان

به‌همت گروه حدیث پژوهی پژوهشکده معارف اهل بیت علیهم السلام و با همکاری انجمن حدیث حوزه، اولین دوره جشنواره علمی حدیث پژوهان جوان برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری رسا، به‌همت گروه حدیث پژوهی پژوهشکده معارف اهل بیت علیهم السلام و با همکاری انجمن حدیث حوزه، اولین دوره جشنواره علمی حدیث پژوهان جوان برگزار می‌شود.

حدیث پژوهان جوان می‌توانند، مقالات علمی خود را در موضوعات: تاریخ حدیث، منابع حدیثی، اعتبارسنجی و رجال الحدیث، فقه‌الحدید، مصطلح‌الحدید، پاسخ به شبهات حدیثی و دیگر موضوعات حدیثی و پیرا حدیثی، برای شرکت در اولین جشنواره علمی حدیث پژوهان جوان ارسال کنند.

حداکثر سن شرکت کنندگان ۳۵ سال (متولدین اول مردادماه ۱۳۶۷ به بعد) می‌باشد و مهلت ارسال آثار، یکم آبان ۱۴۰۲ است.

مرحله نخست جشنواره: گزینش ده مقاله برتر حدیث پژوهان جوان توسط هیئت داوران خواهد بود و در تاریخ ۲۸ آبان ۱۴۰۲، برگزیدگان مرحله اول اعلام خواهد شد. به هر یک از مقالات برتر این مرحله، ۳ میلیون تومان پرداخت می‌شود.

مرحله دوم: اول آذر تا ۳۰ بهمن ۱۴۰۲ خواهد بود و جوایز این مرحله: نفر اول: ۱۰ میلیون تومان، نفر دوم: ۷ میلیون تومان و نفر سوم: ۵ میلیون تومان می‌باشد.

امتیازات ویژه مقالات عبارتند از: پژوهشی بودن اثر، نوآورانه بودن اثر، نشریافته در مجلات پژوهشی معتبر و دارای رویکرد موافق با اصالت میراث حدیثی شیعه.

اعلام برگزیدگان مرحله دوم و اعطای جوایز: ۵ اسفند ۱۴۰۲ (نیمه شعبان) خواهد بود.

نحوه ثبت‌نام و ارسال مقالات: maaref.org/hadith-festival

@maaref.org / @hadith_maaref